

«Ekologiya və torpaqşünaslıq» fakültəsi
Əyani və qiyabi şöbə « Ekologiya» ixtisası üzrə "Coğrafi ekologiya» fənnindən
2015/2016-cı tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanı sualları

Asan

1. Suyun tərkibi və təbiətdə yaratdığı dəyişikliklər
2. Tarazlı inkişafda coğrafi ekologiya elminin rolu
3. İqlimin əhəmiyyəti və iqlimlə bağlı ekoloji problemlər
4. Yer qabığının ehtiyatlarından istifadənin ekoloji istiqaməti
5. İnsanın təbiətdən asılılığının və yayılmasının xüsusiyyətləri
6. Dünya okeanının ekoloji proseslərdə vəzifəsi
7. Antropogen təsirlərin ekoloji cəhətdən qiymətləndirilməsi
8. Biosferin başlıca xüsusiyyətləri və ekoloji mahiyyəti
9. Coğrafi ekologiya predmeti və başqa elmlərlə əlaqəsi
10. Günəş aktivliyinin ekoloji nəticələri

Orta

1. Məhsuldar dövrlərdə ekoloji proseslərin yeri
2. Vernadskinin biosfer təliminin başlıca xüsusiyyətləri
3. Ətraf mühitin coğrafi mahiyyəti və strukturu
4. Cəmiyyətin inkişafında coğrafi mühitin rolu
5. Təbii şərait və təbii ehtiyatların ekoloji mahiyyəti
6. Dünya okeanının global və regional təsirləri
7. Yer sferalarının ekoloji xüsusiyyətləri
8. İqlimin ekoloji əhəmiyyəti və dəyişdirilməsinin nəticələri
9. Texnika və texnologiya ekoloji proseslərin öyrənilməsində və nizamlanmasında rolu
10. Yer qabığı və geokimyəvi yayılmaların ekocoğrafi qiymətləndirilməsi

Cətin

1. Ətraf mühit və onun strukturunun modelləşdirilməsi
2. Təbiət və cəmiyyət münasibətlərinin fəlsəfi və ekoloji mahiyyəti
3. Sistemlər və sistemli yanaşmada ekoloji mahiyyətlərin təhlili yolları
4. Günəş aktivliyi ilə bağlı mikroelementlərin və molekulların yayılması barədə Çiyevskinin fikirləri və ekocoğrafi mahiyyəti
5. Faydalı qazıntılardan istifadənin ekoloji mahiyyəti
6. Qurunun üzvü aləmi və onun təsərrüfat əhəmiyyəti
7. Təbii şərait və təbii resursların ümumi və fərqli cəhətlərinin müəyyən edilməsi
8. Ekocoğrafi şəraitin etnogenetik proseslərə təsirinin təhlili
9. Geoloji sistemlərlə coğrafi sistemlərin eyniliyi və fərqli cəhətləri
10. Canlı maddə nədir, kim tərəfindən elmə gətirilmişdir və ekoloji mahiyyəti nədən ibarətdir.

**Ekologiya və torpaqşünaslıq
fakültəsinin dekanı:**

prof.N.T.Şəmilov

Metodiki Şuranın sədri:

dos.A.Q.Hüseynli

**Coğrafi ekologiya
kafedrasının müdiri:**

prof.Ş.Y.Göyçaylı

“Ekologiya və torpaqsünəşliq” fakültəsinin

əyani söbəsi “Ekologiya” ixtisası üzrə “Ümumi ekologiya” fənnindən

2015/2016-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanının sualları

Asan:

1. Ekologiya elminin müasir istiqamətləri
2. Mürəkkəb sistemlərin xüsusiyyətləri
3. Ekoloji sistemlərin səviyyələri
4. Quru və su mühitinin ekosistemləri
5. Ətraf mühitin faktorları və orqanizmlərin adaptasiyası
6. Ətraf mühitin əsas ekoloji faktorları
7. Əsas yaşayış mühitləri
8. Ətraf mühitin faktorlarına reaksiya normaları
9. Müasir dünyanın qlobal ekoloji problemləri
10. Sinantropizasiya və introduksiya

Orta:

11. Biomüxtəlifliyin qorunması-strategiyalar və metodologiya
12. Ekosistemlərdə qida əlaqələri
13. Say, biokütlə və enerji piramidaları
14. Ekoloji resurslar
15. Orqanizmlər arasında biotik qarşılıqlı əlaqələrin təsnifatı
16. Orqanizmlər arasında qarşılıqlı əlaqə tipləri (trofik, topik, forik, fabrik)
17. İnsan ekologiyası
18. Müxtəlif mühitlərdə ekoloji monitoring və bioindikasiya
19. Populyasiyalar və onların xarakteristikası, say dinamikası
20. Birliklərin strukturu və dayanıqlılığı

Çətin:

21. Birliklərdə enerji axını və maddələr mübadiləsi
22. Planetin əsas biotiklərinin səciyyəsi
23. Ekosistemin dinamikası, inkişaf strategiyası
24. Təbiətdə biogeokimyəvi dövrə
25. Ekosistemlərin bioloji məhsuldarlığı
26. Təbii ekosistemlərin degradasiyası
27. Orqanizmlərin həyatı formaları (bitkilər və heyvanlar)
28. Ekosistemin təkamülü
29. Aqrosenoza və aqroekosistemlər, dayanıqlıq səviyyəsi
30. Ətraf mühiti mühafizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq

Fakültə dekani:

prof. N.T.Səmilov

Metodiki Şuranın sədri:

dos. A.Q.Hüsevinli

Kafedra müdiri:

prof. N.A.Sadıqova

**«Ekologiya və torpaqsünəşliq» fakültəsinin
əyani şöbəsi «Ekologiya» ixtisası üzrə
«İnsan, ətraf mühit və davamlı inkişaf» fənnindən
2015/2016-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanının sualları**

Asan:

1. “İnsan ekologiyası” fənninin müasir istiqamətləri
2. Ekoloji təhsil və əhalinin maarifləndirilməsi
3. Ekoloji etika
4. “Ekositi” anlayışı və ya gələcəyin ekoşəhərləri
5. Müasir ekoloji fəlakətlər
6. Urbanizasiyanın müasir problemləri
7. Zərərli vərdişlər və ya sivilizasiyanın müasir xəstəlikləri
8. Ekoloji fəlakətlər və böhranlar
9. Qidalanmanın ekologiyası və qida rasionu
10. Cəmiyyətdə ekoloji-iqtisadi qarşılıqlı əlaqələr

Orta:

11. Müasir energetikanın xarakteristikası və gələcəyin energetikasının proqnozları
12. Ərzaq təminatı və aclıq problemi
13. İnsan ekologiyasında təhlükəsizlik problemi
14. Tullantıların və malların istehlakının azaldılması strategiyaları
15. İnsanın irsiyyəti və ətraf mühit
16. İnsanın həyat tərzini və onun keyfiyyəti
17. Antropogen faktorlar və əhalinin sağlamlığı
18. İnsanın ətraf mühit şəraitinə uyğunlaşması
19. Kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin ətraf mühitə təsiri
20. Demografik prosesin idarə olunmasının metodologiyası

Çətin:

21. İnsanın təlabatlarının təsnifatı (sosial, bioloji və vital)
22. Təbii-endemik xəstəliklər
23. Cəmiyyətin davamlı inkişaf konsepsiyası və müasir istiqamətlər
24. Şəhər və kənd həyat tərzinin fərqləndirici xüsusiyyətləri
25. Şəhər mühitinin çirklənməsinin əsas növlərinin tipologiyası
26. İnsan cəmiyyətinin təbiətlə qarşılıqlı təsirinin təkamülü
27. Əhalinin sağlamlıq vəziyyətinin göstəriciləri
28. İctimai sağlamlıq və ictimai sağlamlığa təsir edən faktorlar
29. İnsan ekologiyasında ətraf mühitin keyfiyyət normativlərinin xarakteri və növləri
30. Təbiəti dəyişmənin müxtəlif formalarının epidemioloji nəticələri

Fakültə dekanı:
Metodik şuranın sədri:
Kafedra müdiri:

prof.N.T.Şəmilov
dos.A.Q.Hüseynli
prof.N.A.Sadiqova

**“Ekologiya və torpaqşünaslıq” fakültəsinin
əyani və qiyabi şöbəsi “Ekologiya” ixtisası üzrə “Ekoloji kimya” fənnindən 2015/2016-ci
tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanı sualları:**

ASAN

1. Ekoloji kimyanın predmeti və metodları
2. Kimyəvi ekoloji faktorlar və planetar metabolizm
3. Kimyəvi çirkləndirici maddələr, onların növləri və təsnifatı
4. Antropogen çirkləndiricilərin ətraf mühitə təsiri
5. Xemosfera maddələrinin xarakteristikası və təsnifatı
6. Canlı orqanizmlərə təsir xarakterinə görə maddələrin təsnifatı
7. Toksikantların əlverişliliyinə təsir edən amillər. Kanseroqenez
8. Zərərli maddələrin toksiki təsirinin xarakteri və mexanizmi
9. Canlı orqanizmlərin kənar hədd səviyyələri
10. YVQH-nin təyin olunma kriteriyaları

ORTA

1. Canlı orqanizmlərin kimyəvi tərkibi
2. V.İ.Vernadskiyə və V.V.Kovalovskiyə görə kimyəvi elementlərin təsnifatı
3. Canlı orqanizmlərin əsas kimyəvi birləşmələri (su, üzvi birləşmələr və qeyri-üzvi birləşmələr)
4. Kimyəvi elementlərin biokimyəvi miqrasiya tsiklləri. Antropogen miqrasiya
5. Çirkləndiricilərin miqrasiya sxemi (birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü və beşinci mərhələ)
6. IA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (Li, Na, K, Rb, Cs, Fr)
7. IIA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (Be, Mg, Ca, Sr, Ba, Ra)
8. IIIA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (B, Al, Ga, Tl)
9. IVA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (C, Si, Ge, Sn, Pb)
10. VA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (N, P, As, Sb, Bi)

ÇƏTİN

1. VIA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (O, S, Se, Te, Po)
2. VIIA qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (F, Cl, Br, I, At)
3. IIB qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (Zn, Cd, Hg)
4. VIB qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (Cr, Mo, W)
5. VIIIB qrup elementlərinin toksiki xassələri və biokimyəvi rolu (Fe, Co, Ni)
6. Üzvi birləşmələrin təsnifatı və toksiki xassələrinin onların kimyəvi tərkibindən və quruluşundan asılılığı
7. Dioksinlərin yaratdığı ekoloji problemlər
8. Spirtlərin toksiki xassələri
9. Karbon turşularının və sadə efirlərin toksiki xassələri
10. Aminlərin, alkilhidrazinlərin və nitrobirləşmələrin toksiki xassələri

**Ekologiya və torpaqşünaslıq
fakültəsinin dekani**

prof. N.T.Şəmilov

**Ekoloji kimya
kafedrasının müdiri**

prof. S.R.Hacıyeva

Tədris Metodik Şuranın sədri

dos. A.Q.Hüseynli

“Ekologiya və torpaqşünaslıq” fakültəsinin

**əyani və qiyabi şöbəsi “Ekologiya” ixtisası üzrə “TƏTBİQİ EKOLOGIYA” fənnindən
2015/2016-ci tədris ilində keçiriləcək Yekun Dövlət İmtahanı sualları:**

Asan

1. Tətbiqi ekologiyanın məqsəd və vəzifələri. Müasir ekoloji böhranın xüsusiyyətləri və onun nəticələri
2. Biosferin antropogen çirklənməsi
3. Biosferə texnogen təsirin təsnifatı. Texnogen emissiyaların əsas mənbələri
4. Atmosferin çirklənməsinin ekoloji nəticələri
5. Hidrosferin problemləri və ekoloji rolu
6. Azərbaycanın su ehtiyatları
7. Azərbaycanın su hövzələri və onların ekoloji problemləri
8. Torpaqların pestisidlərlə çirklənməsi və onların təhlükəliliyi
9. Hidrosfer mənşəli təbii fəlakətlər
10. Litosfer mənşəli təbii fəlakətlər

Orta

11. Atmosferdə aerosol hissəciklərinin biotaya təsiri
12. London kəşafəti- ilkin çirklənmə. Los-Anceles kəşafəti - ikinci dərəcəli çirklənmə
13. Xəzər dənizinin bioresusrlarına antropogen təsir
14. Xəzər dənizinin çirklənməsinin nəticələri
15. Torpaqların antropogen çirklənməsi, əsas çirkləndiricilər
16. Dağ süxurlarına və massivlərinə texnogen təsir
17. Tullantı suları və onların təmizlənmə üsulları
18. Biotik qruplara antropogen təsir
19. Palçıq vulkanları. İsti bulaqlar və qeyzərlər
20. Atmosferin təbii geoloji çirklənmə mənbələri

Çətin

21. Atmosferin üzvi çirkləndiriciləri və onların ümumi xarakteristikası
22. Fotokimyəvi kəşafət. Onun xarakteristikası və təhlükəliliyi
23. Torpaqların neft və neft məhsulları ilə çirklənməsi. Torpaqların rekultivasiyası
24. Bitki aləminə insan təsirinin ekoloji nəticələri. Bitki aləminin mühafizəsi
25. Heyvanat aləminin ekoloji funksiyaları və antropogen təsir.
26. Biomüxtəlifliyin mühafizəsi üçün Qırmızı kitab- əsas üsulu kimi
27. Biosferə ekstremal təsirlər
28. Mühitin çirklənməsi və insan sağlamlığına təsiri.
29. Xüsusi texnogen ekopatologiyalar
30. Fiziki çirklənmələr. Radiasiya çirklənməsi.

Fakültə dekani:

prof.N.T.Şəmilov

Kafedra müdiri:

prof.S.R.Hacıyeva

Metodik şurasının sədri:

dos.A.Q.Hüseynli